

II. SVIATOSTI KREŠŤANSKEJ INICIÁCIE

- **krst**: spôsobuje narodenie a včlenenie sa do Krista
- **birmovka**: spôsobuje naplnenie sa Duchom Svätým a uschopňuje nás konať v Cirkvi
- **Eucharistia**: pokrm, ktorý buduje Cirkev a dáva účasť na eucharistickom živote

Do 6.st. bol krst a birmovka počas jednej sv. omše. Tieto sviatosti prijímali väčšinou len dospelí ľudia, ktorí sa na ne pripravovali katechumenátom.

Tieto sviatosti navzájom celkom úzko súvisia – začleňujú do Kristovho tajomstva, mystického tela Cirkvi.

CHARAKTER:

- sú trojičné a ekleziologické:

1. **Teocentrický** /dejinný – vykupiteľský/ Boh cez dejiny spásy
2. **Kristologický** – Ježiš Kristus
3. **Pneumatologický** – Duch Svätý
4. **Ekleziologický** – Cirkev

KRST

- 1. sviatosť kresťanskej iniciácie
- základom celého kresťanského života
- vstupenkou do života v Duchu Svätom
- bránou, ktorá otvára prístup k ostatným sviatostiam

JE SVIATOSŤOU ZNOVUZRODENIA Z VODY A DUCHA SVÄTÉHO.

Krst – lat. **baptizmus** – znamená ponoriť, pohrúžiť.

Ponorenie do vody – pochovanie v Kristovu smrť, odkiaľ vychádzame vzkriesení s ním ako nové stvorenie. (2Kor5,17; Gal6,15)

PREDOBRAZY:

Starý Zákon:

- Od začiatku sveta vody je prameňom života a plodnosti. „Duch Svätý sa vznášal nad vodami.“
- Potopou smrti naznačil naše znovuzrodenie, keď v hĺbinách jedného a toho istého živlu bol koniec nerestí a začiatok čnosti.
- Prechod cez Červené more – vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva, predpovedá oslobodenie, ktoré spôsobuje krst.

Nový Zákon:

- Ježiš Kristus začína svoje verejné účinkovanie po prijatí krstu v Jordáne od sv. Jána Krstiteľa.
- Po svojom zmŕtvychvstaní zveruje apoštolom poslanie: „Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duch Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.“
- Sám o svojom utrpení, ktoré šiel pretrpieť do Jeruzalema, hovoril už ako o krste, ktorým má byť pokrstený. Krv a voda – vytekli z prebodnutého boku ukrižovaného Ježiša – sú znakom krstu a Eucharistie.

„Pozri, kde si pokrstený, odkiaľ pochádza krst, ak nie z Kristovho kríža, z Kristovej smrti. Tam je všetko tajomstvo: trpel pre Teba. V ňom si vykúpený, v ňom si spasený.“ / Sv. Ambróz /

„Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Ducha Svätého.“ /Sk 2,38/

Apoštoli vysluhujú krst každému kto uveril v Pána Ježiša. Podľa apoštola sv. Pavla veriaci má krstom účasť na Kristovej smrti, s ním je pochovaný a s ním vstáva z mŕtvych.

DARY KRSTU:

- odpúšťa všetky hriechy i tresty za ne
- vlieva do duše Boží život
- stávame sa synmi a dcérami nebeského Otca
- bratmi a sestrami Ježiša Krista
- chrámom Ducha Svätého
- nezmazateľný znak – všeobecného kňazstva

- božské čnosti: V,N,L
 - právo na dobrodenia Cirkvi – na všetko čo Kristus zanechal, právo na Božie Slovo, na nebo...
 - získavame pomáhajúcu milosť
- /Pomáhajúca** - pomoc, to čo nám Pán Boh poskytne
Posväcujúca – stav, v ktorom sa nachádzam/

Evanjelista Marek opisuje ako bol Ježiš pokrstený v rieke Jordán. /Mk1,11/ Ježiš nebol pohan, ani hriešnik, aby bol potreboval krst na očistenie od svojich hriechov. Chcel nás svojím krstom názorne poučiť o tom, čo sa deje pri krste. Tri názorné znaky nám stavia pred oči Ježišov krst:

1. **otvorili sa nebesia** - aj nám sa otvára nebo, ktoré bolo pred tým zavreté ako pre Adamovho potomka postihnutého odňatím práva na nebo.
2. **Duch svätý ako holubica zostúpil na neho** - Ľudskou rečou najlepšie vyjadríme Ducha svätého, že je to láska v Bohu medzi Otcom a Synom. Pri krste nás Ježiš ponára do prúdenia Božej lásky, aby Božia láska prúdila aj v nás. Voda je symbolom Ducha svätého. Do neho sme ponorení.
3. **z neba zaznel hlas:** Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie. Tieto skutočnosti sa neviditeľne zopakovali pri našom krste.

LITURGIA: obsahuje udelenie sv. znaku a sprievodné obrady.

Sviatosťný znak – **matéria** – voda, ktorá sa leje na hlavu krstencu

- **forma** - slová formuly: xy, ja ťa krstím v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého.

Dva druhy liturgie krstu:

- **jednoduchý obrad** – v nebezpečenstve smrti

- **slávnostný obrad** – ako samostatná bohoslužba, alebo vo sv. omši. Slávenie krstu vo sv. omši plnšie naznačuje, že krst je osobným aplikovaním veľkonočného tajomstva.

PRIEBEH:

OBRAD PRIVÍTANIA – privítanie detí, rodičia vyjadria žiadosť o krst, prísľub výchovy vo viere, poznačenie dieťaťa krížikom na čele

BOHOSLUŽBA SLOVA – čítania zo SZ a NOZ, homília, *exorcizmus* /modlitba, pri ktorej kňaz vkladá ruky nad dieťa a prosí, aby sa zlomila moc zlého ducha a Duch Sv. aby pretvoril dieťa na chrám svojej lásky/, *predkrstové pomazanie* /na prsiach dieťaťa má symbolický význam – posila dodávaná Kristom v boji proti hriechu/

VLASTNÝ KRST – *posvätenie vody, obnova krstných sľubov, liatie* na hlavu dieťaťa a formula: „M, ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“

VYSVETLJÚCE OBRADY – *pomazanie dieťaťa krizmou* na temene hlavy /začína mať podiel na kňazskej, kráľovskej a prorockej hodnosti/, *odovzdanie bielej košielky* /obliekol sa v Krista, rúcho posväcujúcej milosti/, *svieca* za zapáli od paškálu, ktorý predstavuje Krista. Znázorňuje prechod z tmy hriechu do svetla milosti.

OBETOVANIE DIEŤAŤA – Bože, žehnaj naše dieťa...

ÚČASTNÍCI KRSTU:

Rodičia – sa pripravujú na krst spoločnou prípravou, náukou

Krstný rodičia – stačí aj jeden. Sú zástupcovia rodičov a pomáhajú im, aby sa dieťa naučilo vyznávať vieru slovom i životom. Krstný rodič musí mať aspoň 16 rokov, prijal sv. birmovania, žije podľa viery...

Veriaci farnosti – otvorená náruč Cirkvi, ktorá prijíma nového člena do Kristovho tajomného tela. Pre farnosť je to príležitosť obnovy krstného zasvätenia.

Krst dospelých:

4. zápis na fare, prvá evanjelizácia
5. katechumenát – katechéza, liturgické obrady, vyznanie viery, bezprostredná príprava
6. 40 dňová duchovná príprava
7. udelenie sviatosti, radosť zo sviatosťného života v spoločenstve veriacich

VYSLUHOVATEĽ KRSTU:

Každý človek, ak ho len vyslúži správnu formou Cirkvi osoží na spásu. Aj pohan a heretik môže platne vyslúžiť sviatosť, ak zachová formu Cirkvi a má úmysel konať to, čo koná Cirkev.

PRIJÍMATEĽ:

Každý nepokrstený človek, ktorý sa nachádza v stave pozemského putovania. Žiadnemu človeku, ktorý sa raz narodil, by sa nemalo odoprieť Božie milosrdenstvo a milosť.

NÁHRADA KRSTU:

Krst vodou možno nahradiť v nutnom prípade krstom túžby a krstom krvi.

Krst túžby – je dokonalá ľútosť spojená s túžbou po sviatosťnom krste. „Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo veľmi miluje.“ Dokonalá ľútosť nesie v sebe ospravedlňujúcu silu. Krst túžby odpúšťa všetky hriechy, tresty, ale nevtláča krstný charakter.

Krst krvi – je mučeníctvo nepokrsteného, čiže trpezlivé znášanie násilnej smrti kvôli vyznaniu kresťanskej viery, alebo nejakej kresťanskej činnosti. „Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.“ Tiež neudeluje krstný charakter.

Organista počas krstu spieva antifóny: /nachádzajú sa v liturgickej knihe určenej pre sviatosti - RITUÁL/

„Otvor náruč svätá Cirkev a objím dieťa, ktoré vo vode znovuzrodil Svätý Duch Boží.“

„Vy čo ste boli pokrstení v Kristovi, v Krista ste sa obliekli, Aleluja, Aleluja.“

„Toto je prameň života, objíma celý svet, dúfajme v kráľovstvo nebies prameňom týmto zrodení...“